

освободен и незабавно се върнах в Стара-Загора, за голямо удивление на приятелите които не се надяваха да ме видят жив. Аз изпълних обещанието си на Истинатакчията комуто наистина проводих един товар ябълки по нарочен човек.

Никое нещастие в живота ми не е бивало тъй пагубно и не е падало тъй тежко на мене, каквото това което ми се случи в Стара-Загора през 1877 г. Освободителната война, която тръбваше да тури край на пет вековно робство, ме завари в тоя град. Неописама беше моята радост когато цъллий град посрещнах с тържество, каквото руските нийде другаде не видяха, победоносните войски на Гурка, и неописана беше скръбта и горестта с която се принудих да излязж из тоя град при настъпването на Сюлейман Паша, като оставих всичко мило, всичко свидно което имах на тоя свят — книжевните ми трудове, материалите събирани с толкова труд през толкова дълги години. Бях зел най живо участие в приготовленията за посрещане на руските, които се почиваха още до гдето не бяха минжали Балкана и още тогава бях съчинил пьесите за тоя случай, които по после обнародвах ¹⁾. Туй обстоятелство и уважението на което се наслаждавах между гражданите, както и известността на името ми като народен деец, ме призоваха на чело на първото българско управление в Стара-Загора, задача трудна и тежка при тогавашните обстоятелства. Тръбваше, от една страна, да пазя ред'а и тишината в град'а, от друга страна, да посвѣтя времето си, опитността си и всичките си сили за да улесня задачата на руската войска. Още до като първата радост и първото възхищение бяха в силата си, настаяха тъмни и мрачни дни за Стара-Загора. Към нея бяха се опитили дивите плъчници на Сюлейман Паша които приближаваха град'а. Руските сили бяха незначителни, но надъждите бяха поне да се одържи Загора додѣ додѣт на помощ други войски. Не е мѣсто тук да възпроизвеждам мъжеството на руските войски и геройството на българското ополчение, което през път се кръсти в кръв'та на вековния враг. Като недодоха подкрѣпленния учас'та на град'а бѣше

¹⁾ "Пѣсни и стихотворения" (1878 г.). — Споредъ както ми разказаха по минжлата година нѣкои отъ учениците на покойния, той сбирал по съзнателитѣ отъ тѣх и ги обучавалъ да пѣятъ тия пѣсни по затѣнитѣ градини на града. Щомъ нѣкой се явялъ, пѣснитѣ тозъ часъ били обръщани на черковни. — *мѣл. на Издателя.*